Vrijdag 5 November 1943 — DAGBLAD — 60ste Jaargang, No. 4047

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zon...gs)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI, Bredestraat, Kralendijk.

ISERNIA VEROVERD.

2.700.000 Duitsers gedood, gewond of gevangen door Russen binnen laatste vier maanden.

Japanse vloot lijdt nieuwe nederlaag in zeeslag bij Bougainville.

Noordamerikaanse duikboten boren nog 10 Japanse schepen in de grond.

Russisch-Finse vredesonderhandelingen in komende dagen verwacht.

GROTE ZEESLAG BIJ BOUGAINVILLE?

De Duitse radio deelde mede, dat volgens de radio van Tokio „een grote slag tussen Japanse vloot- en luchtstrijdkrachten en een vijandelijke vloot van kruisers en torpedojagers in voortgang is nabij de Westkust van het eiland Bougainville sedert Dinsdagmorgen" (New York, (AP) 4.11).

ISERNIA VEROVERD.

Noland Norgaard seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier in Algiers:

De Canadese en Britse troepen van het 8e leger veroverden Isernia, het belangrijke wegenkruispunt en steunpunt midden in de Duitse linie dwars over Italië. De verovering werd tot stand gebracht in een stoutmoedige nachtelijke aanval. Montgomery's krijgers baanden zich een weg in de stad op Donderdag om 3 uur in de ochtend en dreven hierbij de Duitsers voor zich uit.

Door het verlies van Isernia zijn de Duitse troepen aan de Oostkust, welke staan tegenover het 8e leger, afgesneden van enige goede verbinding met de andere strijdkrachten, die zich in het Westen tegenover het 5e leger gesteld zien.

Isernia ligt in het midden van de enige dwarsweg, welke zich uitstrekt van de Appennijnen naar de kustweg langs de Tyrrheense Zee, in het huidige gevechtsgebied. De meest nabijliggende even goede dwarsweg ligt 100 kilometer verder naar het Noord-Westen.

Isernia werd het eerst bedreigd, toen de Noordamerikanen van het 5e leger de Duitse defensies op de Matese-bergketen doorbraken en nadat zij de hoogte namen welke een uitzicht biedt op de dwarsweg van Venafro naar Isernia. Eenheden van het 8e leger rukten tegelijk gestaag voort van Bojano uit en veroverden gisteren Castelpetroso. Na hun enige goede verbindingsweg dwars over het land tussen de twee uiteinden van hun linie 100 kilometer verder is komen te liggen, wordt het gehele Duitse verdedigingssysteem in het centrum bedreigd. De wegen waarlangs de vijand zich ten Noorden van Isernia terugtrekt worden echter overschaduwd door bergketens, die goede kansen bieden voor de verdediging en een verdere opmars in die richting zal waarschijnlijk traag gaan.

De stad Isernia ligt op een lange smalle landtong tussen de rivieren Carpino en Sordo, welke samenvloeien aan het ene einde van de enkele hoofdstraat, die langer dan 1½ kilometer is. Beide rivieren stromen om de stad heen, weker bevolking in 1939 ongeveer 11.000 zielen bedroeg. Het landschap is bedekt met olijf- en wijngaarden, waardoor de gevechten woedden voordat de Duitsers eindelijk vluchtten. Isernia werd vele malen geplunderd en verbrand in zijn lange geschiedenis, welker bevolking in 1939 ongeveer Lombardijers en Saracenen. (Algiers, (AP) 4.11).

ZAL VICTOR EMMANUEL ZIJN TROON BEHOUDEN?

Wes Gallagher seint uit Zuid-Italië: Koning Victor Emmanuel van Italië heeft in alle haast een bezoek gebracht aan Napels na een autotocht van meer dan 150 kilometer, blijkbaar om de mannen te spreken, die hem van de troon willen zetten.

De Koning verliet Woensdag zijn regeringszetel en men verneemt, dat hij op weg toog om Sforza, Croce en andere politieke leiders te ontmoeten, die aan Badoglio te kennen gaven, dat zij niet tot de regering zullen toetreden alvorens de Koning afstand doet van de troon.

Vanwege de lange afstanden, die afgelegd moeten worden voor deze bijeenkomsten, is het niet onwaarschijnlijk, dat een definitieve beslissing binnen de volgende twee of drie dagen bekend gemaakt zal worden. Het feit, dat de Koning naar een politieken leider van de oppositie ging in plaats van deze te ontbieden voor een conferentie, heeft bijna zijns gelijke niet in de geschiedenis.

Sforza zal waarschijnlijk gevraagd worden een regering te vormen en ingeval hij mocht weigeren, zal hij zijn voorwaarden voor een eenheid in het land moeten bekendmaken. Hoewel Sforza, Croce en de hoofden van zes politieke partijen het erover eens zijn, dat de Koning moet gaan, wil dit niet zeggen, dat zij ook tegelijk het Huis van Savoye willen verdrijven. Sommigen zijn ten gunste van een republiek, doch zouden een regentschap voor den kleinen Prins van Napels aanvaarden, die thans met zijn moeder, Prinses Marie Jose, in Zwitserland vertoeft.

Croce deelde aan Badoglio mede, dat hij niet is voor het vestigen van een republiek voordat geheel Italië van de Duitsers bevrijd is.

Omdat de Geallieerden een hechte greep hebben op de militaire inspanning van het land maakt het politiek dispuut geen verschil voor de oorlogvoering en zal het dit waarschijnlijk ook niet doen. De Geallieerde militaire regering staat in nauw contact met de plaatselijke besturen en zorgt ervoor, dat de orde gehandhaafd wordt en de vloed van oorlogsmaterialen ongehinderd blijft komen (Zuid-Italië, (AP) 4.11).

NIEUWE BRITSE LANDING AAN DE OOSTKUST VAN ITALIË?

Het Duitse Overzeese nieuwsagentschap deelde mede, dat de Britse troepen een landing hebben gedaan achter de Duitse linies in het Oosten van Italië. Het agentschap zeide, dat de „landingspoging mislukte onder het vuur van de Duitse artillerie en de vijand leed hevige verliezen" (Londen, (AP) 4.11).

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

De Noordamerikaanse Marine gaf het volgende communiqué uit:

„Stille Oceaan en Verre Oosten:
1) Noordamerikaanse duikboten melden het tot zinken brengen van 10 vijandelijke schepen en het beschadigen van 3 andere in verrichtingen tegen den vijand in de wateren van deze gebieden, als volgt:

Tot zinken gebracht: 1 grote tanker, 1 middelgrote tanker, 1 patrouille-vaartuig, 4 middelgrote vrachtschepen, 1 groot vrachtschip, 1 klein vrachtschip, en 1 groot vracht-transportschip.

Beschadigd: 1 middelgrote tanker, 1 klein vrachtschip en 1 groot vrachtschip. Deze acties zijn niet gemeld in enig vroeger communiqué van het Departement van Marine.

2) In de vroege namiddag van 2 November (Oosterlengte tijd) bracht een verkenningsvliegtuig onder het commando van Admiraal Halsey een vijandelijk vrachtschip van 1000 ton tot zinken op 50 kilometer ten Zuid-Westen van het Oceaan-eiland. Het vliegtuig werd beschadigd, blijkbaar door het afweervuur, en enkele leden van de bemanning werden gewond" (Washington, (AP) 4.11).

JAPANNERS GEBRUIKEN GIFGAS.

Het Chinese Hoofdcommando beschuldigde de Japanners ervan gifgas te hebben gebruikt bij de slag in China's centrale rijstlanden. Men zeide, dat „belangrijke verliezen" werden veroorzaakt door de gasaanval tijdens felle gevechten nabij Nansjien. De Verenigde Staten en Groot Britannië hebben verklaard, dat zij représaille-maatregelen zouden nemen ingeval een der asmogendheden gifgas gebruikte (Tsjungking, (AP) 4.11).

4000 TON AAN BOMMEN OP DUITSLAND.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart maakte bekend, dat 4000 ton aan bommen gisteren door de Noordamerikanen en de Royal Airforce op Duitsland en de bezette gebieden geworpen werden. Dit is het grootste gewicht, dat ooit in krijgsverrichtingen van één dag en één nacht geworpen werd (Londen, (AP) 4.11).

Het nieuws van vandaag.

Er is vandaag weer niet veel goeds te melden voor de as. Aan alle fronten krijgt zij rake klappen. In Italië, in Rusland, in Joegoslavië, in de Stille Oceaan... Isernia, belangrijk wegenkruispunt midden in Italië, werd gisteren in de vroegte van de dag veroverd door Britse en Canadese troepen van het 8e leger. Het 5e leger liet zich niet onbetuigd en stormde vooruit tot de oevers van de rivier de Gargliano, een stroom, die men op de meeste kaarten niet zal vinden en dus zonder veel moeite zal worden overgestoken. Langs de kust van de Adriatische Zee steunen Geallieerde torpedojagers de Geallieerde troepen in de slag bij San Salvo en de Geallieerde luchtmacht valt voortdurend de vijandelijke verbindings- en verkeersmiddelen aan.

De Russen naderden Kerson tot op 6 kilometer met de verovering van Alesjki nabij de monding van de Dnjepr. Bijna het gehele gebied ten Oosten van de benedenloop dezer rivier is nu in Russische handen. In de Dnjepr-bocht ten Zuid-Westen van Dnjepropetrovsk werd ook voortgang gemaakt. Op de rechteroever van de Dnjepr op 30 kilometer ten Noorden van Kiev, werd het plaatsje Dimer genomen.

Aan het Centrale front in de sector van Nevel werden wel 70 plaatsen ingepalmd door het Rode leger en de Letlandse grens is nog maar 80 kilometer ver.

De Russen hebben nu een speciaal communiqué uitgegeven over de strijd gedurende de laatste vier maanden, sedert de Duitsers hun mislukte aanval in de richting van Kursk inzetten. In deze 4 maanden tijds hebben de Russen honderden kilometers voortgang gemaakt, 900.000 nazies gedood en 98.000 gevangenen. In totaal verloren de Duitsers 2.700.000 manschappen in doden, gewonden en gevangenen van de Russen. 9.900 Duitse vliegtuigen werden vernield, 15.400 tanks, 13.000 kanonnen en nog veel meer.

In Joegoslavië vinden hevige gevechten plaats in Montenegro waarbij de Duitsers enkele veren moesten laten. Bij Kolasin en Matesevo werden zij zelfs volkomen verslagen. Tito's communiqué zegt, dat nog vele vrijwilligers zich bij het Nationale Bevrijdingsleger hebben aangesloten.

En nu de Japanners: deze hebben hun vloot maar weer eens gewaagd tegen de Noordamerikanen in een poging de landingen op het eiland Bougainville te verijdelen. 1 Japanse kruiser en 4 torpedojagers werden hierbij in de grond geboord; voorts werden nog 2 kruisers en 2 torpedojagers beschadigd. In de lucht verloren de Japs 17 vliegtuigen. Noordamerikaanse duikboten konden rapporteren, dat nog 10 Japanse schepen tot zinken zijn gebracht en 3 beschadigd tijdens verrichtingen in de wateren van de Stille Oceaan en het Verre Oosten.

Prinses Juliana decoreert 26 krijgslieden.

Groote Parade voor de Kroonprinses.

Rondrit door Suriname's Hoofdstad.

Gisteren werd een grote parade gehouden voor Prinses Juliana, onder commando van Kolonel Van Oosten. Het langs-trekken der troepen duurde meer dan een uur. De krijgsmacht was samengesteld uit Nederlandse, Surinaamse en Noordamerikaanse troepen, mariniers, kustartillerie, burgerwacht, vrouwencorps, auto's, amphibie-auto's en een groot aantal tanks.

Hare Koninklijke Hoogheid stond met Zijne Excellentie den Gouverneur en hoge Nederlandse en Noordamerikaanse Officieren op een verhoging, die opgeslagen was op het Gouvernementsplein.

De parade werd gevolgd door een zeer kleurige en typische demonstratie van marktvrouwen in haar mooiste feestkledij. Voor de parade heeft Prinses Juliana 26 officieren en manschappen, die uit Nederland ontvlucht zijn, om zich bij de Nederlandse krijgsmacht te voegen, onderscheiden. Hun namen kunnen niet worden gepubliceerd. Een voor een kwamen zij naar voren en de Prinses bevestigde de decoratie op hun uniform en drukte hun de hand.

Drie ontvingen het bronzen kruis voor het ontsnappen uit bezet Nederland en het onmiddellijk naar Engeland gaan met het doel hun diensten aan de Nederlandse Regering aan te bieden, 23 ontvingen het kruis van verdienste voor het met succes voorbereiden en uitvoeren van plannen tot ontvluchting uit Nederland en het na veel moeite bereiken van Nederlands West Indië.

In de namiddag bezocht Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana de Kook- en Huishoudschool na een tocht door Paramaribo te hebben gemaakt.

DUITSE TROEPEN NAAR ZUID-FRANKRIJK.

Bewegingen van Duitse strijdkrachten naar Zuid-Frankrijk in de loop van deze week en de uitgebreide voorbereidingen, welke langs de Riviera worden getroffen, geven elke aanwijzing, dat Berlijn spoedig een Geallieerd offensief tegen het Zuiden van Frankrijk verwacht. Deze voorbereidingen zijn op zulk een schaal, dat zelfs de kustweg langs de Riviera gesloten is voor het passagiersverkeer tussen Mentone en San Rafael. Het Duitse arbeidscorps voert zijn vracht om het gesloten gebied heen waar de Duitse bouworganisatie Todt bezig zou zijn met het aanleggen van verdedigingswerken.

Reizigers uit alle delen van Frankrijk meldden de troepenbewegingen in Zuidelijke richting. Men was het er over eens, dat de steden in het Zuiden van Frankrijk zo ver van de kust af als Avignon, Carcasonne en Albi thans het toneel zijn van uitgebreide voorbereidingen. In sommige gevallen worden plaatselijke werkkrachten gehuurd, anderen worden gewoon opgeroepen om het ruwe werk voor het aanleggen van verdedigingswerken te doen onder Duitse leiding.

De Italianen in het Middellandse Zeegebied van Frankrijk zijn onthutst door de laatste Duitse order. Alle Italiaanse fascisten of vroegere pro-fascisten tussen de 18 en 50 jaar, die in het Zuiden van Frankrijk wonen, zijn deze week samengepakt in troepentreinen en naar onbekende bestemming in Noordelijke richting weggevoerd. Zij, die konden bewijzen, dat zij reeds anti-fascisten waren vóór de oorlog, werden niet lastig gevallen — ten minste voorlopig niet (Madrid, (AP) 4.11).

STIMSON OVER DE GEALLIEERDE VERLIEZEN.

De Noordamerikaanse Secretaris van oorlog Henry Lewis Stimson schatte het aantal Noordamerikaanse verliezen in het Middellandse Zeegebied sedert de landingen in Noord-Afrika op 7 November 1942 tot 29 October op een totaal van 31.126. Hiervan werden 5.539 gedood, 17.621 gewond en 7.966 vermist. Men gelooft, dat de meeste vermisten krijgsgevangenen zijn van de Duitsers. De Britse en Franse verliezen tijdens dezelfde periode bedragen iets minder dan 100.000 man. De meesten daarvan zijn Britten. De verliezen van de as zijn dus ongeveer zesmaal zo groot als die van de Geallieerden (Washington, (AP) 4.11).

„Albanie zal bevrijd en in zijn onafhankelijkheid hersteld worden"

CHURCHILL.

Nederland heeft Albanie vroeger in zijn vrijheidskrijg geholpen.

Het Thomsomplein in den Haag herinnert aan Albanie.

Reeds vaker hebben wij de aandacht gevestigd op het Koninkrijk Albanië, dat op Goede Vrijdag 1939 door Italië op laffe wijze werd geïnvadeerd. Hoe vreemd het ook is en blijft, dat dit Koninkrijk niet tot de Verenigde Volken behoort, gisteren is althans enige zekerheid gekregen omtrent het lot van dit Koninkrijk, toen Churchill in het Lagerhuis antwoordde op een hem gestelde vraag omtrent de regeringspolitiek ten opzichte van Albanië. Men leze hierover ons blad van gisteren na (voorpagina, 3e kolom). Churchill zeide ronduit, dat Albanië bevrijd zal worden van de as en hersteld zal worden in zijn onafhankelijkheid.

Aanleiding tot deze vraag was een mededeling van Churchill kort daarvoor, dat Britse verbindingsofficieren zich bij de Albaanse guerrillero's bevinden. Churchill bracht lof aan de duizenden Albaanse guerrillero's, die in Albanië met ons strijden en vooral vele Nederlanders zullen dit met genoegen hebben gelezen. Vooral Nederlanders, want niet alleen vormen Albanië en Nederland twee zogenaamde kleine naties — waartoe zelfs Frankrijk ontgraad werd — maar de jongste historie van Albanië kent verschillende aanrakingspunten met ons land. In Den Haag herinnert zelfs een plein aan zulk een contact.

Maar reeds lang daarvoor heeft Albanië naam gemaakt in de wereld ,ook al was het dan nog niet een eigen zelfstandig land.

Nog steeds zijn in Albanië de mannen in rouw voor George Castriota van Kruja, bijgenaamd „Skanderberg". Door het dragen van korte, met de hand geweven jasjes van zwarte wol, houden zij de herinnering levendig aan dien luisterrijken vorst, die in het midden van de vijftiende eeuw de leiding op zich nam van het uitgeputte en van alle zijden bedreigde volk. Een rouw van vijf eeuwen over het verlies van een dierbaren vriend vormt waarschijnlijk wel een record, dat nimmer verbeterd zal worden.

Deze Skanderberg-jasjes worden op een eigen wijze versierd. Over elke schouder ligt een dikke rol zwarte schapenwol, reikende aan de voorkant tot het middel en van achteren tot halverwege de rug. Ook langs de mouwen lopen aan de elleboog rollen wol, welke in een verdikking eindigen. Op deze uitzonderlijke wijze geven de Albanese mannen uiting aan de dankbaarheid, welke zij menen verschuldigd te zijn aan hun nationalen held, den verdediger van het Kruis tegen de Halve Maan.

In elk openbaar gebouw en in elk woonhuis hangt Skanderbergs portret aan de wand, waardig en majesteus, met zijn krom zwaard opgeheven als in eeuwige uitdaging. En naast hem hing tot Goede Vrijdag 1939 als een tegenstelling in tijd en aard tot zijn wilde, voorvaderlijke schoonheid, de beeltenis van den toen verdreven heerser, Koning Zog den Eersten, met zijn fijn getekende trekken, zijn te lange oogleden en de hem nooit verlatende uitdrukking van een geduldig gedragen wereldmoeheid.

De Albanezen noemen zichzelf Shqiptar of wel zonen van den adelaar. Als ras is de lijn van hun afstamming vervolgbaar tot een uitloper van het Indisch-Arische ras, en beweerd wordt, dat zij vroeger de koninkrijken Epirus, Illyrië en Macedonië vormden. Aan hun stam zijn figuren als Alexander de Grote en Pyrrhus ontsproten. In het jaar 168 na Christus kwamen de Romeinen hun land in bezit nemen. De heerschappij der Romeinen bleef echter beperkt tot de vlakten aan de kust; de bergbewoners bleven een onafhankelijk volk, doch toen het Romeinse rijk uiteenviel, werd Albanië een Byzantijnse provincie en dat is het met slechts korte onderbrekingen gebleven tot het begin der dertiende eeuw.

In de dertiende, veertiende en vijftiende eeuw kwam het land, met tussenpozen van zelfstandigheid, achtereenvolgens onder de Romeinen, de Sicilianen, de Noormannen en de Venetianen. De Kruisridders kwamen en gingen en lieten sporen van hun beschaving achter. Deze gecombineerde invloeden hadden tot gevolg, dat de Albanese feudale staat zich begon te ontwikkelen. Doch deze ontwikkeling werd vele eeuwen vertraagd, toen de Turken het land binnenvielen en onderwierpen. Het was in deze tijd, dat Skanderberg op de voorgrond trad en zijn naam onuitwisbaar in Albanië's geschiedenis grifde.

Eerst in het jaar 1912 was het land in staat zich onafhankelijk te verklaren en een regering te vormen, welke het volgende jaar internationaal erkend werd. In Maart 1914 landde Prins Wilhelm von Wied, verre neef van Koningin Wilhelmina, aan wien de ambassadeursconferentie de kroon had aangeboden, te Durazzo. **Een Nederlands officier, kapitein Thomsom was in die tijd belast met de organisatie van een politiemacht, doch op 15 Juni 1914 werd hij bij een opstootje te Durazzo door een kogel dodelijk getroffen. Door vrienden en vereerders werd op het Thomsomplein te Den Haag een gedenkteken voor hem opgericht.** De zending van den prins von Wied had nog minder succes dan de poging om den Beiersen prins Otto op de troon van Hellas te plaatsen in 1832. Reeds vóór het einde van het jaar, waarin hij gekomen was moest de prins von Wied de blijkbaar onuitvoerbare taak opgeven om de ingewikkelde problemen van dit vreemd en roerig volkje op te lossen.

Intussen was Wereldoorlog I uitgebroken en, ofschoon onzijdig, werd het arme Albanië overstroomd door elkaar vijandige legers. De eerste twee jaren bezetten de Serben het land; nadat deze verdwenen waren, nestelden de Oostrijkers en de Bulgaren zich in het Noorden en de Italianen in het Zuiden. Vervolgens kwamen, terwijl de Vredesconferenties over het lot van het Albanese volk beraadslaagde, twee jaren van bijna onverdraaglijke tegenspoed.

Omstreeks deze tijd begon het in de hoofdstad merkbaar te worden dat Ahmed Bey Zogoe plannen koesterde betreffende de vorming van een Albanese staat.

Tirana, de hoofdstad, ligt in letterlijke zin in het stof aan de voet van een bergketen, ongeveer veertig kilometer van de kust en boven haar onwestere charme verheffen zich vier of vijf slanke minaretten. Niemand luistert naar de muezzins, die met zangerige stem het uur voor het gebed afroepen, want ofschoon negen en zestig procent van de Albanezen tot de volgelingen van Mohammed behoren, heeft die godsdienst zijn plaats in hun hart reeds lang verloren.

Alleen de hanen zijn Mohammed getrouw gebleven. Zij kraaien niet alleen overdag, maar de gehele nacht verkondigen hun schelle stemmen de almacht van Allah.

Wie voor het eerst Tirana binnenkomt, zal slechts met moeite de overtuiging krijgen, dat hij zich in een van Europa's hoofdsteden bevindt. Gedurende de regering van koning Zog zijn er reeds belangrijke verbeteringen in-

gevoerd: een paar fraaie openbare gebouwen zijn gereed gekomen en twee brede boulevards zijn aangelegd. Maar toch lijkt de plaats nog meer op een oosters dorp dan op een westerse hoofdplaats.

Het paleis van den in 1939 verdreven Koning is een aardig, groot en vierkant kasteel. Het is in moderne stijl gebouwd te midden van een groot park, dat met hoge muren omgeven is. Nacht en dag werd de ingang scherp bewaakt door soldaten in kleurige uniformen.

Ahmed Zogoe, die zich na Zijn troonsbestijging in 1928 Zog I noemde, is een romantische figuur, die zich gaarne op de voorgrond plaatst en wiens leeftijd 44 jaar bedraagt.

Hij stamt uit het oude stamhoofden geslacht der Zogoes in het district Mati, (in het Noorden) volgens de legende een familie van roofridders, vermaagschapt met Skanderberg door en huwelijk met de zuster van dezen. Burgayeti, een dorp van ongeveer honderd en vijftig huizen in een van de wildste bergstreken, is de bakermat van deze familie van krijgslieden. Hun verleden is ongelooflijk rijk aan avonturen en het leven van Zog zou stof genoeg kunnen leveren voor een boeiende roman. Hij werd te Constantinopel opgevoed, waar hij het Lyceum in korte tijd met succes afliep; later volgde hij de krijgsschool. Maar in 1912 brak de eerste Balkanoorlog uit en Ahmed, die toen nog slechts negentien jaar oud was, snelde naar Burgayeti ten einde de troepen van zijn landstreek aan te voeren in de strijd tegen de Serben. Toen hij vijf en twintig jaren telde, was hij een magere, zwartharige en vermetele, jonge man en belast met het oppercommando van het Albaanse leger. Op acht en twintig jarige leeftijd was hij Minister van Binnenlandse Zaken onder Djafer Ypi, doch iedereen, die de werkelijkheid kende, wist dat hij feitelijk de gehele regering in handen had.

Met raad en daad bijgestaan door zijn moeder, die een aangeboren talent heeft in de kunst van het staatsmanschap, was Zog eigenlijk het mecanisme van de politieke motor. In December 1922 werd hij Eerste Minister.

Later onstond er weer een revolutie, en wel onder leiding van Bisschop Fan Noli. De regering vlood naar Italië. Ahmed Zogoe trok naar Beograd, waar hij een drukke herfst moet hebben gehad, want in het begin van de winter kwam hij terug met voldoende strijdkrachten en onderdrukte hij de revolutie in korte tijd. Hij wierp het onwettige bestuur van Fan Noli omver en op de eerste Februari 1925 werd hij door het volk tot President van de Republiek verkozen. In September 1928 werd door de Nationale vergadering het erfelijk koningschap in Albanië afgekondigd en werd Ahmed Bey Zogoe uitgeroepen tot Koning Zog de Eerste.

Zoals bekend resideert Zijne Majesteit Zog I thans in Engeland en het is een verheugend verschijnsel, dat aan de onzekerheid ten aanzien van Albanië thans door Churchill een eind is gemaakt.

Curaçao.

DE KROONPRINSES DER NEDERLANDEN NAAR CURAÇAO?

Wij lezen in „El Universal" van 4 November:

„Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana, kroonprinses der Nederlanden, kwam gister te Paramaribo, de hoofdstad van Nederlands Guyana aan, op een inspectie-reis naar Haar bezittingen in Amerika, welke drie weken zal duren.

Vergezeld van een klein gevolg, heeft de Prinses van de Verenigde Staten de reis gemaakt in een machtig vliegtuig van de Koninklijke Nederlandse luchtvaartmaatschappij een toestel, dat behoort bij de gewone diensten van genoemde luchtvaartonderneming, waarin Zij eveneens naar Curaçao zal overvliegen, van waar Zij zal terugkeren naar Haar woning in Canada.

Hare Koninklijke Hoogheid reist, zoals reeds eerder vermeld, op een speciale missie. Zij heeft Hare Kinderen achtergelaten in het land, waar Zij verblijf houdt en wordt slechts vergezeld door enige hofdames en vooraanstaande persoonlijkheden van de uitgeweken Nederlandse regering. Haar Gemaal, Prins Bernhard, bevindt zich op het ogenblik in Engeland, waar Hij onlangs is aangekomen om dienst te nemen bij de Koninklijke Luchtmacht in zijn hoedanigheid van Kapitein van de luchtmacht bij de Nederlandse luchtstrijdkrachten.

In verband met de reis van de Kroonprinses der Nederlanden, ging het gerucht, dat Zij Curaçao niet zou bezoeken wegens een epidemie, die daar zou heersen. Volgens de ons van welingelichte bronnen verstrekte inlichtingen hebben de autoriteiten van de Openbare Gezondheidsdienst in Willemstad dit gerucht tegengesproken. De veelvuldige luchtvaartverbindingen tussen Venezuela en de naburige Antillen werden zonder onderbreking voortgezet, hetgeen het niet bestaan van genoemde epidemie bewijst, evenals het feit, dat een en ander van de kant onzer openbare gezondheidsdiensten geen maatregelen heeft uitgelokt.

Het Gouvernement van de kolonie heeft in verband met het bezoek van Hare Koninklijke Hoogheid in deze hoofdstad een belangrijke bestelling bloemen voor Curaçao gedaan, welke door de lucht zal worden verzonden, wanneer de datum van aankomst van de Koninklijke Reizigster is bekend geworden. Men veronderstelt, dat vele leden van de Nederlandse kolonie in Caracas zich naar Curaçao zullen begeven om daar de feestelijkheden te Harer ere mede te maken".

[Dadelijk na kennisneming van dit bericht hebben wij ons tot de Gouvernementspersdienst gewend. Op Curaçao is van het spoedig bezoek van Prinses Juliana officieel nog niets bekend. Hare Koninklijke Hoogheid zou van Suriname naar Canada terugreizen en hoopt dan later Curaçao te bezoeken, zodra de gezondheidstoestand op dit eiland zulks zal veroorloven. Zijne Excellentie de Gouverneur zond der Prinses een telegram, de hoop te kennen gevend, dat dit spoedig moge zijn — Redactie.]

BUITENLANDSE ONDERSCHEIDING VOOR VAN DE LAARSCHOT.

Een onzer bekendste plaatsgenoten, Luitenant Emile C. J. M. van de Laarschot, adjudant van Zijne Excellentie den Gouverneur, heeft dezer dagen de hoge onderscheiding van officier van het Cubaanse Rode Kruis ontvangen. Door het Cubaanse Rode Kruis zijn indertijd ook onderscheiden onze oud-Gouverneur Gielliam J. J. Wouters en Dr. Charles Aars. Luitenant van de Laarschot is gelijk bekend reeds geruime tijd secretaris van de plaatselijke afdeling van het Rode Kruis en heeft zich als zodanig in binnen- en buitenland verdienstelijk gemaakt, zodat deze hoge onderscheiding van het Cubaanse Rode Kruis zeker ter plaatse is.

Luitenant van de Laarschot heeft de onderscheiding reeds enige tijd geleden ontvangen, doch hieraan geen ruchtbaarheid willen geven. Toen wij bij geruchte van de distinctie, onzen bekenden plaatsgenoot te beurt gevallen, vernamen en ons tot hem wendden, erkende hij evenwel benoemd te zijn tot Officier in de Orde van Eer en Verdienste.

De onderscheidene heeft zich inmiddels tot Hare Majesteit de Koningin gewend om Hoogstderzelver toestemming te erlangen de distinctieven op de uniform te mogen dragen.

Deze onderscheiding betekent meer dan een onderscheiding voor den Heer van de Laarschot alleen. Cuba is met ons eigen Koninkrijk een der oorspronkelijke ondertekenaars van de Atlantische Brief, Cuba ligt met een deel van ons Koninkrijk in hetzelfde Caraïbische gebied, vele en verschillende handelsbetrekkingen bestaan tussen Cuba en de Curaçaose eilanden. dit zal blijven toenemen naarmate de verkeersfaciliteiten zich blijven ontwikkelen.

De onderscheidingen aan de Heren Wouters en Aars en thans weer aan den Heer van de Laarschot zijn zegels op de band tussen Cuba en Curaçao. Dat de ijverige secretaris van ons Curaçaose Rode Kruis onderscheiden werd zal niemand verbazen; dat niet het eigen land, maar dat het buitenland voorging met het onderscheiden van Luitenant van de Laarschot — dàt misschien wel een enkele vreemd vinden, want meer dan wie ook heeft de Heer van de Laarschot op plaatselijk gebied al zijn krachten en energie en zijn weinige vrije tijd beschikbaar gesteld voor tal van organisaties en verenigingen, zowel van nationale als kerkelijke aard. Wij denken aan het R. K. Zeemanshuis, het Wit-Gele Kruis en verschillende andere. Namens onze lezersvrienden wensen wij onzen lezersvriend van de Laarschot van harte geluk met deze wel verdiende distinctie.

WAAROM DE SURINAAMSE KRANTEN WEGBLEVEN.

Wij lezen in het Oranje-nummer van „De West", dat geen der Surinaamse bladen, waarin iets over het bezoek van Prinses Juliana stond, naar Curaçao gezonden mochten worden. Dit is waarschijnlijk de reden waarom verschillende edities van de Surinaamse bladen hier niet ontvangen werden.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Sint Thomas Kring:** Hedenavond om 20 uur bijeenkomst (Sociaal Rapport).

— **Veritas:** Maandag as. om 18.30 uur vergadering in de Bisschoppelijke Nijverheidsschool. Inleidster Mejuffrouw De Valk (Bestuursverkiezing).

EDWARD VON SAHER TE WILLEMSTAD.

Doctor Edward von Saher, een Nederlands rechtsgeleerde te New York, is gisteren in verband met enkele zaken, voor een verblijf van enkele dagen te Willemstad aangekomen.

ARUBA

OPENING „HOTEL STRAND"

Zaterdag 6 November zal de opening plaats vinden van het Hotel Strand op Aruba met een ontvangst en buffet om 19.30 uur. Later zal gedanst worden. Wij wensen den eigenaar een der directie veel succes toe met deze nieuwe onderneming.

TAILLEUR & BALINK NAAR ARUBA.

Maandag aanstaande zullen de Heren Alexander Tailleur en Albert Balink van de „Knickerbocker" naar het gebiedsdeel Aruba vertrekken, waar zij zich voorstellen een week te blijven. „Wij zijn niet alleen blijde, maar wij zijn gelukkig, dat wij deze reis hebben ondernomen", aldus zeide ons vanmorgen de Heer Tailleur bij een tweede vraaggesprek dat wij met hem hadden. De Heer Balink is helaas ongeveer drie dagen ziek geweest, maar kan vandaag weer naar buiten gaan. Enkele dagen heeft hij voorzichtig moeten doen, wat koorts geheel e.d., zo als elkeen thans de beurt krijgt. Zowel de Heer Balink als de Heer Tailleur zijn uiterst tevreden over het resultaat van hun arbeid. De Heer Balink heeft vele foto's en aantekeningen gemaakt, die na terugkomst uitgewerkt zullen worden, zodat reeds binnenkort — vermoedelijk al in Januari — het eerste speciale Curaçaose zoek aan Aruba doorgaan. De beide doeling is thans ook een groot aantal foto's op Aruba te gaan maken, ook daar volksgebruiken en gewoonten te bestuderen, het land te zien, het volk te spreken en dan ook enkele Arubaanse nummers uit te geven. De ziekte van den Heer Balink heeft het helaas nodig gemaakt het bezoek aan Suriname af te zeggen, maar gelukkig kan het bezoek aan Aruba doorgaan. De beide Heren zullen logeren in het nieuwe Strand Hotel, waar zij gaarne bezoek zullen ontvangen van mensen, die hen willen spreken.

De Heer Tailleur behandelt zoals bekend het zakelijke gedeelte als Directeur. Ook hij is tevreden over zijn werk. Met vele mensen en zaken heeft hij gesproken en uit het interview dat wij hedenmorgen met hem hadden, konden wij duidelijk opmaken, welke een waardering en achting de Heer Tailleur voor ons land had opgevat. „En nu gaan wij dan naar Aruba. Ik ben blij, dat Balink hersteld is, want het zou een lelijke klap geweest zijn, als die niet had kunnen medegaan. Doch door ons bezoek aan Suriname uit te stellen tot later kunnen wij nu toch een volle week op Aruba blijven. Het zou te gek geweest zijn wel naar Curaçao en niet naar Aruba te gaan, want het eiland is wel kleiner, maar zeker even belangrijk als Curaçao. Ik stel me van mijn bezoek aan Aruba ontzettend veel voor. De foto's, die ik van Aruba gezien heb, hebben mij reeds verlangend gemaakt ook dat deel van West-Indië te gaan zien".

De beide Heren zullen vermoedelijk rechtstreeks van Aruba terugkeren naar New York.

NEDERLAND.

EEN DER VELEN.

Een Nederlandse zeeman, die zeven dagen in een reddingsboot in de buurt van Murmansk had rondgedreven en die thans in een Engels sanatorium herstellende is van de ontberingen, ontving daar het bronzen oorlogskruis, hij had er de moed bij zijn metgezellen ingehouden en op zulk een wijze de leiding in handen genomen, dat de boot Nova Zembla kon bereiken en de bemanning kon worden gered.

„ONTOELAATBARE BETOGINGEN".

Wij lezen in het Oranje-nummer van „De West":

Mevrouw Bos Verschuur vraagt ons om in de krant een verzoek te herhalen (reeds door haar man gedaan), dat personen die Copieweg [waar het Interneringskamp is — Red. Amigoe] voorbijrijden, zich onthouden van betogingen.

Zij mocht tot dus verre haar man elke week bezoeken, doch ontving de vorige week een brief van de Interneringsdienst, dat tot 30 November bezoeken aan het interneringskamp zijn verboden in verband „met de ontoelaatbare demonstraties van voorbijrijdende treinpassagiers".

BOMBARDEMENTEN.

Gisteravond hebben Geallieerde vliegtuigen hevige aanvallen gedaan op Boela in Ceram en hebben Britse vliegtuigen verschillende niet nader genoemde doelen in Nederland en België bestookt.

Buitenland.

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Op 4 November vervolgden onze troepen in het gebied tussen de Dnjepr en de Karkinit-Golf hun offensief. Zij veroverden in de gevechten de districtscentra van het Nikolaev-gebied, de steden Kryukinsk, Azov en Golaya-Kroukinsk alsook meer dan 30 andere plaatsen. Hiertoe behoorden de grote dorpen Kazak-Milagin, Ryaginskaya, Postagrigovo, Bolsjava-Karbasjinka, Stary-Gurevka, Dalmasjevka, Novo-Sapilnevka, Novaya-Alexeyevka, Marovka, Pischery en Zjelezny-Polk.

In de Dnjepr-bocht ten Zuid-Westen van Dnjepropetrovsk overkomen onze troepen de vijandelijke weerstand en veroverden zij verschillende plaatsen.

Ten Noorden van Kiev leverden onze troepen slagen ter uitbreiding van hun bruggehoofd op de rechteroever en de rivier en na felle gevechten veroverden zij het districtscentrum van het Kiev-gebied Dimer en 6 krachtig versterkte vijandelijke verdedigingspunten.

Ten Westen en Zuid-Westen van Nevel leverden onze troepen gevechten van plaatselijk belang als gevolg waarvan zij meer dan 70 plaatsen veroverden, waaronder 12 grote en de spoorwegstations Novo-Khavansk, Zjeleznitsa en Molokverdoco.

In andere sectoren van het front vonden verkenningsactiviteiten, artillerie- en mortieren-duels plaats. Op 3 November ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 81 Duitse tanks. 40 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten of door het afweervuur." (Moskou, (AP) 4.11).

DE RUSSISHE SUCCESSEN VAN DE LAATSTE VIER MAANDEN.

Een speciale bekendmaking van Moskou deelde mede, dat de taak, welke het Russische Hoofdcommando zich gesteld had voor de zomer en de herfst, is volbracht.

Deze taak, welke onder de directe leiding stond van de vier maarschalken Zjukov, Timosjenko, Vasilevky en Voronov, en onder de algemene leiding van Maarschalk Stalin, was om den vijand terug te drijven tot een linie van Smolensk langs de rivier de Sosj, langs de midden- en benedenloop van de Dnjepr tot de Zwarte Zee alsook uit het bruggehoofd in de Kuban.

Een opsomming van de bereikte resultaten der krijgsverrichtingen van 5 Juli tot 5 November toont aan, dat de Duitsers 2.700.000 manschappen verloren in doden, gewonden en gevangenen. Hiervan werden 900.000 Duitsers gedood en 98.000 gevangen (waarvan meer dan de helft gewond): de rest werd gewond. Hiermede is het totaal der Duitse verliezen in Rusland sedert het begin van de oorlog — volgens Russische telling gebracht op 11 millioen manschappen, waarvan 5 millioen werden gedood.

De opmars van het Rode leger was van 300 tot 450 kilometer langs een front van 200 kilometer lengte. 350.000 Vierkante kilometer aan terrein werd terruggewonnen.

[Dit is bijna tienmaal zoveel als de oppervlakte van Nederland — Red.]

Tot de heroverde grond behoorden rijke economische en landbouwgebieden, belangrijke spoorlijnen, havens en steden. Hiermede verloren de Duitsers hun tactisch voordeel, terwijl de Russen thans een rechtstreekse verbinding tot stand hebben gebracht tussen het Zuiden en Midden van Rusland, waardoor het Rode leger in staat gesteld wordt zijn strijdkrachten snel te verplaatsen en over te schakelen.

Het communiqué ging eerst de slag na van Kursk, waar de Duitse poging om door te breken werd verpletterd en de Russen tot het tegen-offensief overgingen, dat leidde naar de herovering van Charkov. Dit besliste de uitslag van de verdere gevechten in het Donbekken, het oversteken van vier grote waterlinies: de Noordelijke Donets, de Desna, de Sosj en de Dnjepr.

Zonder te rusten op de lauweren, welke geoogst werden in de vier maanden tijds sedert de Duitsers de wig van Kursk aanvielen, vervolgde het Rode leger zijn opmars en bereikte het de monding van de Dnjepr te Tsurupinsk en Golaya Pristan op de Oostelijke oever tegenover Kherson. Voorts werd de Dnjepr overgestoken op verschillende plaatsen, terwijl eenheden van het Rode leger zich reeds op 80 kilometer bevinden van de oude Poolse grens en Letland in de sector van Nevel.

Aan het gehele front van 2000 kilometer veroverde het Rode leger in zijn opmars 38.000 plaatsen.

De Russen schoten 9.900 nazie-vliegtuigen neer en stelden 15.400 Duitse tanks buiten gevecht, aldus de bekendmaking.

Bovendien vernielden de Roden 890 pantserwagens, 13.000 kanonnen van verschillend kaliber, plus 13.000 mortieren en meer dan 50.000 machinegeweren alsook reusachtige hoeveelheden ander oorlogsmateriaal. De Sovjet-strijdkrachten veroverden 289 vliegtuigen, 2300 tanks, 190 pantserwagens en 6800 kanonnen. (Moskou, (AP) 5.11).

DE TOESTANDEN IN DUITSLAND.

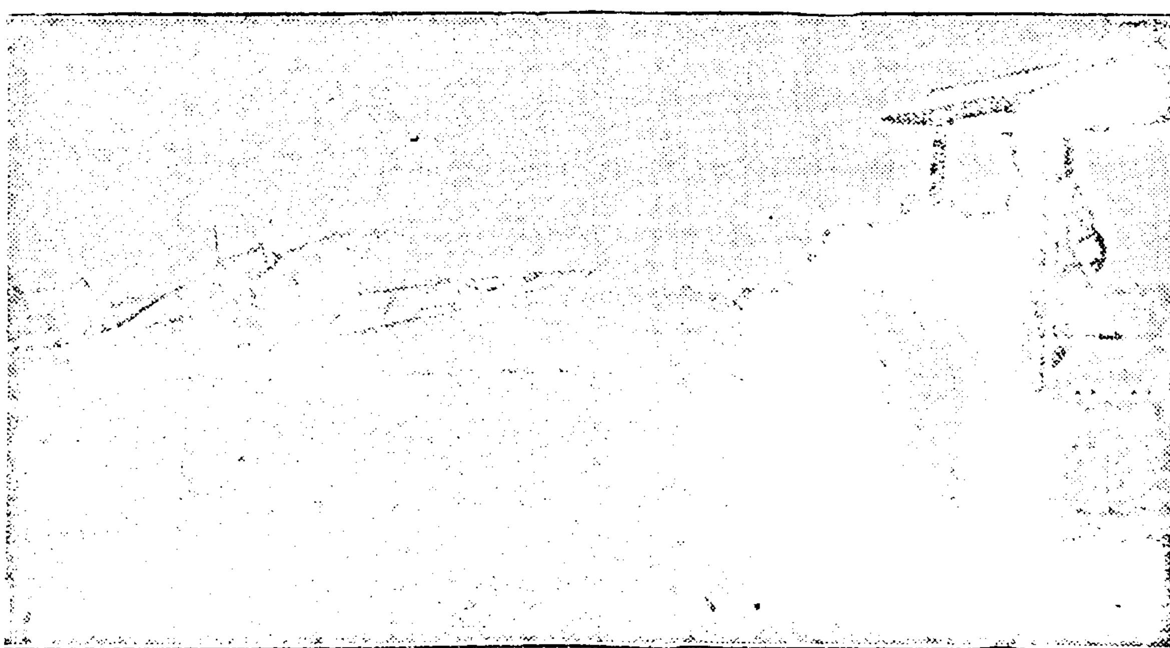
Het Zwitserse weekblad „Die Nation" zeide, dat de toestanden in Duitsland in vele opzichten „veel slechter zijn dan 25 jaar geleden", waarbij de bombardementen de grootste factor vormen. Het blad zeide: „De energie en waakzaamheid van dit regime zijn echter veel beter dan 25 jaar geleden. Doch de terreur, welke men thans moet gebruiken, maakt dat veel van het gezag op de lange duur twijfelachtig wordt".

8 Millioen mensen werden uit hun woningen gebombardeerd of geëvacueerd, zeide het blad. Dit is ongeveer één-tiende van de bevolking, die de kern van het défaitisme en de ontmoediging omvat, welke Himmlers Gestapo poogt te bestrijden.

„Die Nation" zeide, dat dit aantal bij elk bombardement met duizenden of tienduizenden toeneemt. De schrijver zeide, dat sedert zijn bezoek aan Duitsland zes weken geleden „de paniekstemming onder de inwoners van Berlijn op generlei wijze verminderd is". Hij zeide, dat de „bittere zwijgzaamheid" van het volk grotendeels komt door de maatregelen, welke Himmler getroffen heeft ogenblikkelijk nadat hij Minister van Binnenlandse Zaken werd.

„Die Nation" zeide, dat het wantrouwen in het land zo erg geworden is „dat thans zekere delen van het volk hun radio-ontvangtoestellen moesten afgeven......

Sedert de vorming van een Vrij Duits Comité in Moskou heeft de radio van Moskou aan belangstelling gewonnen bij het Duitse volk. Doch dit wil niet noodzakelijkerwijs zeggen, dat het Duitse volk sympathiseert met het communisme. Zelfs de personen, die uit hun woningen gebardeerd zijn, hebben liever een Engels - Noordamerikaanse overwinning ingeval hun vijanden moeten winnen.

Direct na de verovering van vliegvelden in Italië, worden de grotendeels verwoeste velden in orde gebracht om een basis te zijn voor de Geallieerden. Een Spitfire staat klaar om een verkenningstocht te ondernemen.

Over de geruchten van ernstige meningsverschillen tussen de voornaamste militairen en Hitler kan men aannemen, dat de positie van den Führer hechter is geworden dan ooit tevoren, aangezien de militairen er het grootste belang bij hebben om Hitler de volledige verantwoordelijkheid te laten dragen, zowel voor het oog van de natie als van de gehele wereld".

Het blad verklaarde, dat het Duitse volk luistert naar de verboden radio's, niet om de ideologiën te horen die daardoor verkondigd worden, doch „om te zien van welk nieuws het verstoken gehouden wordt" (Bern, (AP) 4.11).

NIEUWE AANVAL OP RABAUL.

Het Geallieerd Hoofdkwartier in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan maakte bekend, dat Geallieerde vliegtuigen in de ochtend van Dinsdag een hevige aanval hebben gedaan op Rabaul, waarbij 15 Japanse schepen en 85 vliegtuigen werden vernield. 11 Japanse schepen en 25 Japanse vliegtuigen werden beschadigd. Onder de vernielde Japanse schepen behoorden 3 torpedojagers; 2 andere torpedojagers werden beschadigd door de bommen.

Admiraal William Halsey, Opperbevelhebber van de Geallieerde vloot, in dit gebied, maakte bekend, dat de landing op het eiland Bougainville de grootste onderneming is, welke de Geallieerden tot nu toe in de Salomonseilanden hebben uitgevoerd. De Admiraal verklaarde, dat de verrichtingen bevredigend voortgang hebben.

DE STRIJD IN DE STILLE OCEAAN.

Het Hoofdkwartier van Generaal MacArthur maakt bekend, dat in een zeeslag tussen Noordamerikaanse en Japanse vlootstrijdkrachten op ongeveer 60 kilometer van de Keizerin Augusta baai van het eiland Bougainville, 1 Japanse kruiser en 4 torpedojagers in de grond geboord werden. 2 Japanse kruisers en 2 torpedojagers werden beschadigd. De Japanse vloot welke uit 4 kruisers en 8 torpedojagers bestond poogde een aanval te doen op de Westkust van het eiland Bougainville. De eigenlijke slag duurde 90 minuten, terwijl de achtervolging van de overgebleven Japanse oorlogsschepen nog twee uren in beslag nam. De Geallieerden leden geen verliezen in de zeeslag. Hierna zonden de Japanners 67 vliegtuigen uit om de Geallieerde vloot aan te vallen. Hiervan werden 17 neergeschoten.

Het communiqué van MacArthur maakt nog melding van een nieuw bombardement op Rabaul, waarbij nog een Japans koopvaardijschip in de haven in de grond geboord werd.

Op Bougainville wordt de strijd voortgezet tegen een krachtige Japanse weerstand.

Op het kleine Mono nabij het Zuidpunt van Bougainville, is alle georganiseerde Japanse weerstand geëindigd.

HET VERKEER BIJ GIBRALTAR.

20 Geallieerde koopvaardijschepen vertrokken van Gibraltar in de richting van de Middellandse Zee, vergezeld van 15 nieuwe snelle motorschuiten uit Groot Britannië. 20 Andere Geallieerde koopvaardijschepen, geladen met ballast, voeren de Atlantische Oceaan op. 43 Koopvaardijschepen bleven in de haven van Gibraltar. Onder de oorlogsschepen in de haven behoren 2 Noordamerikaanse, 2 Franse en 2 Italiaanse torpedojagers en een Italiaanse kruiser (La Linea, (AP) 4. 11).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„Op 3 November voerden 2 Britse torpedojagers een geslaagd bombardement uit op de vijandelijke stellingen nabij de kust ten Noorden van San Salvo (ten Noord-Westen van Termoli) als steun voor de aanval der grondstrijdkrachten. Het 6e leger maakte goede voortgang langs het gehele front. Nabij de Westkust bereikten onze troepen de omgeving van de rivier Cargliano. Verder het land in werd de bovenloop van de rivier de Volturno overgestoken. Sommige kustgebieden werden door den vijand onder water gezet. De troepen van het 8e leger overkwamen de vijandelijke weerstand in het gebied van San Salvo aan de Oostkust en hun opmars wordt voortgezet. Meer naar het Zuiden werd het belangrijke verbindingscentrum Isernia veroverd.

Zware bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtstrijdkrachten vielen gisteren de spoorwegverbindingen nabij Montalto di Castro en Cecina aan. Voor de Italiaanse kust nabij Marina werden ook 3 koopvaardijschepen aangevallen. Gevechtsbommenwerpers bombardeerden een spoorweg-viaduct en gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers vielen een trein, motorvoertuigen en vijandelijke samentrekkingen aan.

Tijdens de nacht van 3 op 4 November vielen lichte bommenwerpers de motorvoertuigen en verbindingslinies van den vijand aan. In al deze verrichtingen werden 5 vijandelijke vliegtuigen vernield. Een onzer vliegtuigen wordt vermist. In de afgelopen nacht werden de rangeerterreinen te Orte aangevallen door nachtbommenwerpers (Geallieerd Hoofdkwartier in Algiers, (AP) 5.11).

EDEN TE CAIRO AANGEKOMEN.

Anthony Eden is te Cairo aangekomen uit Moskou, waar hij deelnam aan de driemogendheden-conferentie (Caïro, (AP) 4.11).

ALLERLAATSTE NIEUWS.

— **De Joegoslavische** partijgenoten leveren succesrijke slagen in Serbië tegen de Duitsers en de Tsjetniks onder Neditsj en Mihailovitsj. Nog meer vrijwilligers hebben zich gevoegd bij het Nationale Bevrijdingsleger. In het Oosten van Bosnië werd het stadje Topola veroverd. In Montenegro hebben hevige gevechten plaats tegen de Duitsers. Eenheden van het 2e corps hebben de Duitsers volkomen verslagen nabij Kolasin en Matesevo. Verspreide resten van de Duitsers worden achterna gezeten en gevangen in de omliggende wouden. Bioce, een belangrijk sterktepunt op 11 kilometer ten Noord-Westen van Podgoritska, is veroverd. In Dalmatië werd de spoorlijn tussen Split en Siny vernield.

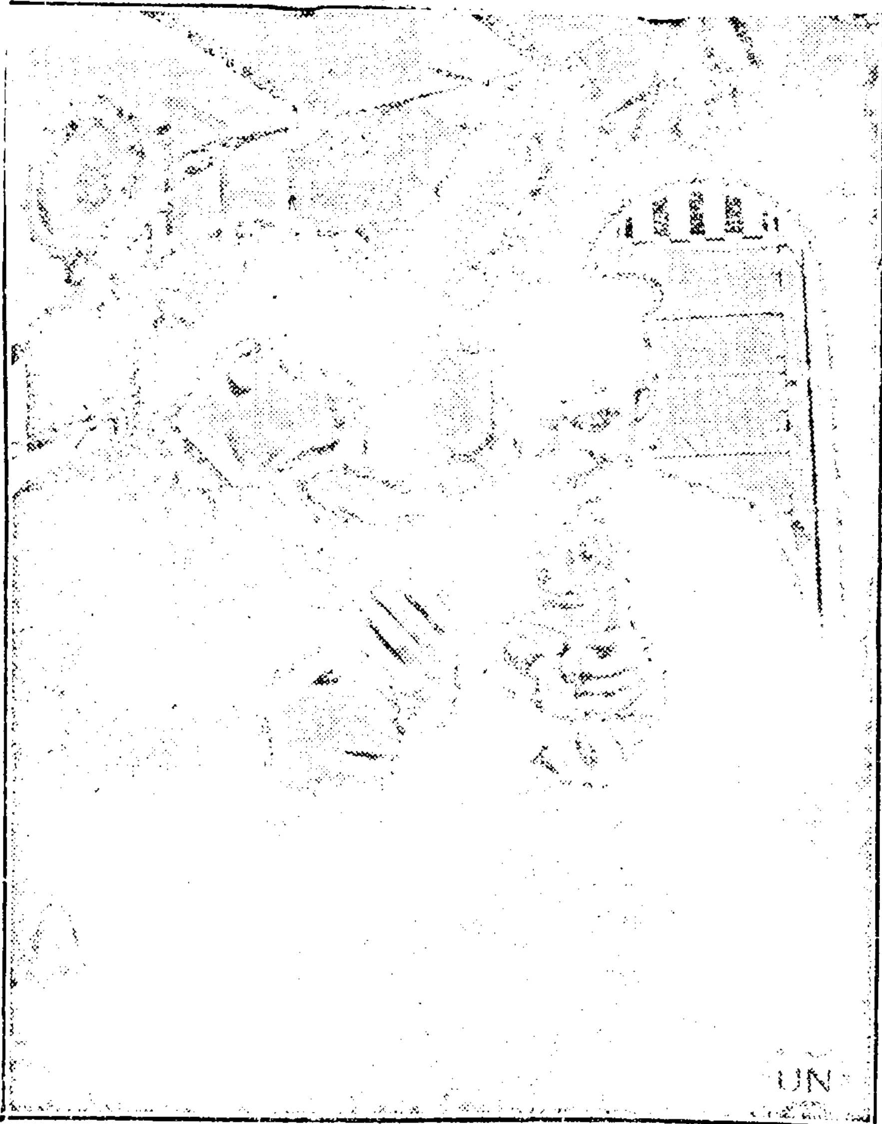
— **In de afgelopen nacht** vielen Mosquito's van het Bommenwerperscommando doelen in het Westen van Duitsland aan. Er werden mijnen gelegd in de vijandelijke wateren.

— **Het 5e leger** heeft San Agapito veroverd. Carpinone, op 10 kilometer ten Oosten van Isernia, werd genomen door het 8e leger. De val van Venafro wordt elk ogenblik verwacht, aangezien de Noordamerikanen de hoogten nabij de stad hebben bereikt.

— **Het Zweedse nieuwsblad „Social Demokraten" deelde mede, dat de Finse Regering opdracht heeft gegeven aan den vroegeren Gezant te Moskou, Juho Paasikovi, om zich gereed te houden voor vertrek naar Rusland — klaarblijkelijk voor aanknopen van vredesonderhandelingen. Dit bericht werd niet ogenblikkelijk bevestigd.** De beste inlichtingen uit Helsinki zeiden, dat een nieuwe intensieve poging gedaan wordt om Finland uit de oorlog te krijgen. „Social Demokraten" zeide, dat „Finlands lot binnen de volgende dagen beslist zal worden." Men gelooft, dat de Verenigde Staten en Zweden hebben geholpen om de vredesonderhandelingen tussen Rusland en Finland tot stand te brengen. Paasikivi werd sinds lang door de pro-Geallieerde groepen in Finland beschouwd als de enige man, die met Rusland zou kunnen onderhandelen.

— **Het Franse Nationale Comité te Algiers gaf een bekendmaking uit, waarin gezegd wordt, dat geen enkele overeenkomst betreffende een regeling in Europa gemaakt kan worden zonder de Franse deelneming.**

— **Het Duitse communiqué** zegt, dat Geallieerde landingspogingen aan de Italiaanse Oostkust in het gebied van Pescara en in het gebied van Istonia afgeslagen werden en dat ter minste 1 motortorpedoboot tot zinken werd gebracht.

Poolse marinemannen tijdens de verpozingen. Alhoewel de Poolse marine niet groot is, hebben haar mannen toch het grootste aantal onderscheidingen verkregen voor ongewone dapperheid.

Kerkberichten.

Week van 7 Nov. t/m 13 November.

Zo.: Negentiende Zondag na het Octaaf van de H. Drievuldigheid.

Za.: Beschermfeest van den H. Thomas van Aquino, Patroon der Katholicke scholen.

De gelovigen worden dringend verzocht om zoveel mogelijk 's morgens na de H. Mis of 's middags vóór zonsondergang te komen biechten.

CATHEDRALE ST. ANNA-KERK.
Otrabanda.

Pastoor: M.J. v.d. Elsen O.P., tel. 1507

Zondag:

5.30 H. Mis.
7.30 Kindermis.
9.— Hoogmis (N.)
19.— Lof.

Weekdagen:

6.— en 6.30 H. Mis.
Iedere avond om 19 uur Rozenhoedje.
Iedere Donderdag om 19 uur Lof.
Biechten: 's morgens na de H. Mis, op verzoek en na 16 uur, maar vóór donker.

H. ROZENKRANSKERK, Pietermaai

Pastoor: C. v.d. Looy, O.P. tel. 2170
spreekuren: 8 uur en 19.45 uur

Zondag:

5.— H. Mis.
6.30 H. Mis.
8.— Kindermis.
9.— Hoogmis (P.)
19.— Lof.

Weekdagen:

5.30 H. Mis (beh. Za.)
6.— en 6.30 H. Mis
Biechten: na Lof. Zaterdag na 16 uur

H. FAMILIE-KERK, San Mateo.

Pastoor: Th. Exler, O.P., tel. 2413

Zondag:

5.— H. Mis.
6.15 H. Communie uitreiken.
6.30 H. Mis.
7.45 Kindermis.
9.— Hoogmis.
19.— Lof.

Weekdagen:

6.— en 6.30 H. Mis.
Do.: 7.— Congregatie voor de meisjes.
19.— Lof.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis.
Za.: 6.30 Gezongen H. Mis.
Biechten: na Lof. Zaterdag van de gehele dag.
Iedere 2e en 4e Zondag van de maand Predicatie in het Nederlands.

KERK O.L.V. VAN DE BERG CARMEL, Groot Kwartier.

Pastoor P. Elie O.P., tel. 1967, spreekuur: 8 — 10 uur, Zon-, feest- en weekdagen.

Zondag:

5. H. Mis.
7.30 Kindermis.
8.30 Hoogmis (Nederlands Mannenkoor).
17.— Lof.
7.30 Kindermis.
Weekdagen: 6.30 en 7— H. Mis.
Biechten: elke dag na H. Mis en Zaterdagmiddag.

KERK VAN HET H. HART, Janwé.

Pastoor A. C. de Valk O.P., tel. 2365, spreekuur 7 — 8.15 uur beh. Zondag.

Zondag:

5.30 H. Mis.
8.30 Hoogmis (P.)
17.— Lof.
Weekdagen: 6.30 H. Mis (behalve Zaterdag).
Biechten: elke dag na H. Mis tot 9 uur. Za. van 16 tot 18 uur.

H. TERESIA-KERK, Juicio.

Pastoor H. Penninx O.P. tel. 1367, spreekuur: 7—9 uur (behalve Zondag).

Zondag.

5.— H. Mis (P.); 8.— Hoogmis
19.— Lof.
Weekd.: 6.30 H. Mis (behalve Zat.).
Za.: 7.— Kindermis.
Biechten: 's morgens na H. Mis tot 8 uur; Zat. van 16 — 19 uur.

KAPEL ST. MARTINUS-GEST.

Zo.: 7.— H. Mis; 16.— Lof.
Weekd.: 6.— H. Mis.
Di.: 16.— Lof
Do.: 17.15 — 18.15 Aanbidding voor de vrede (N).

KERK H. FRANCISCUS VAN ASSISIË, Oranjestad — Aruba.

Pastoor Th. Bartel O.P., tel. 34; spreekuren: alle weekdagen van 7.15—8.15 uur, alsmede om 10 uur en om 18.30 behalve 's Zaterdags.

Zondag:

5.30 H. Mis.
7.30 Kindermis.
8.45 Hoogmis.
18.30 Lof.
Weekd.: HH. Missen om 6 en 6.30 uur.
Donderdags 18.30 uur lof ter ere van het Allerheiligst Sacrament.
Biechten: Alle weekdagen onder en na de HH. Missen en 's namiddags om 15.30 uur. 's Zaterdags bovendien van 15.30 tot 19 uur.

Een Kleurling wordt heilige Dominicaan

St. Martinus de Porres † 4 November 1584.

„Blanken, Indianen, Negers en Mulatten bemerkten, dat zij broeders waren in Christus".

De grote Zuidamerikaanse gekleurde Predikbroeder had naar de wereld alles tegen, maar won de hemel.

door
PATER LEO DOMINICUS VAN DIJK O.P.,
Pastoor van de St. Martinus-parochie, Philipsburg, St. Maarten.

De levensleer van Christus is universeel. Hij heeft ze gegeven voor alle mensen. Het ideaal dat Hij gepredikt heeft, is een ideaal voor iedereen, zowel voor den peinzenden Germaan als voor den geesteslevendigen Romaan, ja het kan alle rassen bezielen: het blanke, het zwarte, het gele, het rode. Ieder kan naar Hem opzien als naar zijn voorbeeld, mag op Hem vertrouwen als op zijn sterkte, op welke bodem hij ook leven mag.

Dat is geloofsleer. Maar ook al zijn wij vast overtuigd, dat geen enkel volk totaal ongeschikt is voor het katholieke geloof en verdedigen wij met vuur tegen elk oud of nieuw kerkvijandig nationalisme de roeping van alle volken tot de ene door Christus verkondigde waarheid, toch willen wij de stelling, dat Christus en zijn Kerk voor allen is, bewezen zien in de feiten. Vandaar interesseren wij ons allen min of meer voor de verhouding van Christendom en volksaard.

Maar dan is het zoveel te opvallender, dat bij velen van ons zich het idee heeft vastgezet, dat men om heilig te worden feitelijk zuiderling en wel Romaan moet zijn. Want voor heiligheid is vurigheid vereist, wat wij, nuchtere Nederlanders, nu eenmaal missen. In andere landen leven vele brave en heel brave mensen, maar practisch moet men Romaan zijn, om gecanoniseerd te worden, tenzij het martelaarschap de gelegenheid biede om de deugd in heldhaftigheid te beoefenen. Bewust van de hechtheid van deze stelling wijst men op de feiten: alle moderne heiligen komen uit Frankrijk, Spanje of Italië. H. Teresia van Avila, St. Jan van het Kruis, H. Vincentius a Paulo, H. Franciscus van Sales, H. Alphonsus, St. Paulus van het Kruis, H. Pastoor van Ars, St. Pièrre Fournier, H. Don Bosco, H. Teresia van Lisieux. Tevergeefs zoekt men een Nederlandsen, Engelsen, Iersen of Duitsen Belijder van na de Hervorming. Waar blijven de Amerikanen? Heel Zuid-Amerika is toch al eeuwen katholiek. Hoe pover steken de Germanen Petrus Canisius, Clemens Maria Hofbauer en Koenraad van Parzham en de Peruaanse Rosa van Lima af tegen die talrijke Romanen; zij vormen de uitzondering, die de regel bevestigt.

Al ontkennen wij geenszins de gunstige invloed, welke temperament en volksaard, een door christelijke traditie gevormde familiegeest en door eeuwenlange ervaring veredelde zieleleiding kunnen oefenen, toch is de geponeerde stelling in haar algemeenheid vals. Om deze ketterij, welke zo woekert onder geestelijk-vermoeiden, uit te roeien kan een proces, thans in Rome aanhangig, het zijne er toe bijdragen. Want indien de zalige Martinus de Porres heilig verklaard wordt, zal men een bewijs temeer hebben voor de waarheid, dat God heiligt dien Hij wil en niet ziet naar kleur, bloed en bodem, afstamming of beroep.

Geboren buiten de echt.

De tweede nocturne van zijn feest begint nu eens niet met: „ex piis et nobilibus parentibus natus". Zijn vader was een Spaans ridder die rondzwierf in Zuid-Amerika en van tijd tot tijd in Lima samenleefde met een vrijgelaten slavin uit Panama, een Afrikaanse schone. De veroveraar wilde zijn heftige driften uitleven, al zijn tegenstrijdige verlangens, edelmoedig en wreed, tegelijk verzadigen. De honger naar het zongele goud joeg hem dit land in, vlak bij de zon, waar hij de Indianen, die niet als bezetenen ernaar zochten, doodgeselde, maar het gewoon wegsmeet, zodra hij het in handen had. Hij kende de lust tot moorden in al zijn felheid en was toch goed en milddadig. Al was hij sterk, toch liet hij zich overwinnen door een gewezen slavin, die ,ontworteld, ver van haar onbekend vaderland Afrika zich doelloos in het leven voelde, nu zij bevrijd was van het slavenjuk. Zij koesterde het hoogmoedig verlangen om bemind te worden door een blanke ,al was het in lage liefde. Zij schonk den Spaansen edelman twee kinderen. Kende de moeder, terwijl zij voor een tweede maal een vrucht van haar zondige liefde onder het hart droeg, werkelijk dagen van blijde verwachting? De geboorte van Martinus — 9 December 1569 — was een tegenvaller voor zijn blanken vader, daar de jongen even gitzwart was als zijn moeder. Spijtig liet hij zijn opvoeding geheel aan haar over, die als zovele Magdalena's haar fout trachtte te verbeteren door haar liefde en toewijding.

Het geld voor boodschappen verdeelde hij onder de armen.

Al gauw wist zijn moeder soms niet meer, hoe hem aan te pakken, want, al gehoorzaamde hij gewillig, toch had hij ook zijn biezonderheden. En daar wist zij juist geen raad mee. Zo veronderstelde hij steeds, dat hij het geld voor de boodschappen onder de armen mocht verdelen en geen pak slaag vermocht hem tot andere gedachten te brengen. Toen hij op achtjarige leeftijd om zijn beminnelijkheid de aandacht trok van zijn medemensen, begonnen zij het den vader kwalijk te nemen, dat hij den jongen aan zijn lot overliet. Daarom trachtte deze toen zijn kleur te vergeten en stuurde hem, in zijn pas ontstane bezorgdheid, naar school. Na enige jaren werd hij bediende bij een dokter, door wien hij onderricht werd in de geneeskunde, wat hem als lekebroeder uitstekend te pas zou komen.

Zo langzamerhand begon het wonderlijke in hem. Dat die stille jongen eens een vrome bui had, bevreemdde niemand, maar hij hield vol. Niet een week lang, maar jaren achtereen bezocht hij elke dag de hospitalen en gevangenissen. Elke dag opnieuw zag men hem in de kerk — en het was dikwijls zo warm —, steeds was hij vriendelijk en hielp Jan en alleman. Hij bleef het goede najagen in dit land, waar alleen familieveten lang duurden, en waar al het overige in alle mensen zo grillig mogelijk wisselde: fortuin, deugd, ambitie, verlangen, woonplaats, vrijheid; waar de Spanjaarden hun lust naar anarchie botvierden en vrijgelaten negers de blanken naäapten en de aandacht van hun kleurgenoten op zich wilden trekken.

Welke klooster wilde den neger opnemen? De Dominicanen.

Martinus hield vol en beleefde soms blij het prille geluk van zijn ontluikende deugd; doch het bloed kon wild en wreed als vuur in hem bruisen, want de zon scheen weelderig en fel in het jonge Lima, en de mensen leefden er ook weelderig en fel, zondig en heilig, wreed en milddadig. Hij kende de bekoring om zich te vergooien, daar hij toch maar een zwarte hond, een bastaard was. Zovelen van betere afkomst gingen hem voor. Geen verwijt van vader of moeder kon hem treffen en de andere mensen zouden het gewoon vinden in dit jonge land, ja zich zelfs gelukkig achten om hun lotgenoot.

Het was niet enkel een vrouw of de droom der dronkenschap, die lonkten, neen, wreedheid, moordlust, rassenhaat op blanken, vergoelijkend ongeloof en bijgeloof, Spaanse eerzucht en Afrikaanse ijdelheid, dat alles joeg in zijn bloed en eiste verzadiging. Met kolonistische hardheid temde hij zich, onbarmhartig zweepte hij met zijn felle gesel op zijn jonge rug, onbarmhartig bad hij zijn slaap kapot. Te midden van die vele zondige mensen van goede wil begon zijn vroomheid te lichten. Al waren zij zelf onverschillig of slecht van zeden, toch beminden zij dien vromen neger en eerden dien bastaard. Verschrikt wilde Martinus naar een klooster vluchten, maar welke orde zou zo'n zwarten hond willen aannemen. Tenslotte overwonnen de Dominicanen hun afkeer voor den mulat, en namen hem als derde-ordeling in hun midden op.

Toen hij intrad, was hij 22 jaar oud en bleef zijn gehele leven lang tot zijn zeventigste jaar toe in hetzelfde convent. Hij kende niet de afwisseling van een wijding of van een biezondere benoeming; alleen werd hij na enige jaren opgenomen in de eerste orde onder de schare der lekebroeders. Dat had zijn trotse vader bij zijn intrede heftig geëist; de Spaanse oversten evenwel hadden het om zijn geboorte en kleur geweigerd en Martinus in zijn nederigheid had zich die stand niet waardig geacht.

Het regelmatige leven van een kloosterbroeder is eentonig en saai, maar hem boeide de liefde tot God elke dag. Jammer genoeg missen wij van hem een eigen levensbeschrijving, zoals de H. Teresia van Lisieux er een geschreven heeft. Hij moet evenals alle heiligen zijn volmaaktheid verworven en veroverd hebben in innerlijke strijd en door schijnbaar onbeduidende daden.

Het Dominicanerconvent vormde zijn heiligheid.

Wat konden buitenstaanders, ja zelfs zijn eigen medebroeders er van vertellen? Martinus toch volgde dezelfde levenswijze als alle lekebroeders in zijn orde — op zijn hoogst werd hem een biezondere versterving toegestaan —, maar hij wist zo te woekeren met de hem aangeboden middelen en hij hield zo dapper vol, dat hij een ware volmaaktheid bereikte, terwijl zijn confraters bleven ploeteren in gebreken en fouten. Hoe het gegaan is, en op welke ogenblikken door zijn toestemming een bron voor talloze nieuwe genaden werd aangeboord, die zijn weigering zou hebben tegengehouden, ontging aan de tijdgenoten van Martinus, evenals het jaren later aan de medezusters van Teresia ontgaan zou, hoe zij heilig werd. Zij konden alleen zeggen, wat zij aan de buitenkant zagen: zijn praestaties; hoe zijn kracht gegroeid was, bleef een vermoeden.

Eerst na zijn dood kwam de waardering.

Wel drong het langzamerhand enigszins tot hen door, dat er een heilige in hun klooster woonde. — O.L. Heer strooide met gulle hand zijn wonderen uit in de kring rondom Martinus, en dat boezemde nog meer eerbiedige schrik in dan zijn deugdbeoefening. Maar toen had hij al volop van de onwetendheid van zijn medebroeders geprofiteerd. Toen hij stierf, overkwam hem hetzelfde, wat velen heiligen overkomen is: men trachtte zijn gebrek aan waardering in daden betoond, nog gauw te vergoeden door woorden. Toen besefte men pas ten volle, dat Martinus wel biezonder heilig was geweest en erkende dat spontaan. Want: hij zocht altijd het vuilste werk op; hij was zo hartelijk voor de zieken, hij dokterde zo graag en genas er velen; hij was blij als je hem uitschold; het was een uitstekend portier! Je moest hem zien bidden, hij zweefde soms in extase; hij was vol eerbied voor de priesters, hij was opgeruimd en blij, gehoorzaamde altijd. Ja, maar toen was hij gestorven en Martinus dankte God in de hemel, dat zij zijn deugd niet hadden opgemerkt.

Want dat was wel de pijler van zijn geestelijk leven: zijn nederigheid. Bij zijn intrede in het klooster werd hij geminacht, omdat hij een onwettige mulat was. Al bloeide de observantie in het Dominicanenklooster van Lima en al joegen die missionarissen der nieuwe wereld met Spaanse edelmoedigheid de universele liefde voor alle zielen na, toch waren zij niet altijd zo consequent in hun beginselen als de H. Ludovicus Bertrandus en een Bartholomaeus de las Casas; zij konden, bewust van de adel van hun ras, de zwarte als minderwaardig verachten en verwensen. Soms moest Martinus het ontgelden en hij verdroeg dat geduldig. Toch moest hij meestal de vernederingen zoeken, vooral daar na enige jaren die biezondere verachting al verdwenen was en niemand van zijn medebroeders meer aan zijn geboorte of kleur dacht. Alleen hij zelf hield het in zijn gedachten.

Hij was de gehoorzaamheid zelf.

Hij was maar een zwarte en nooit was enig werk hem vuil of zwaar genoeg. Hij leefde in de eerlijke overtuiging, dat hij geen fatsoenlijk bed, geen handeling waard was. Zijn oversten tobden al gauw — evenals eertijds zijn moeder — met hun bevelen, als die enige waardering veronderstelden. Zij erkenden het gul: hij was de gehoorzaamheid zelf. Maar, o wee als hem de gelegenheid om zich te vernederen ontnomen dreigde te worden. Dan durfde hij zonder blikken of blozen hun voorschriften zo te verdraaien en zo uit te leggen, dat er toch nog een vernedering of versterving voor hem overschoot.

Slaaf zijn voor ieder was zijn ideaal.

Toen hij eens met hoge koorts rondliep, stuurde zijn prior hem naar bed, en daar hij zijn onderdaan maar al te goed kende, beval hij hem uitdrukkelijk zich te sparen en op een matras en onder dekens te gaan liggen. Zijn oppassers kwamen den prior even later zeggen, dat Martinus wel op een bed lag, maar gekleed en misschien droeg hij nog wel zijn boetehemd. Ten einde raad antwoordde hij: „Toe dan maar, Broeder Martinus is een uitstekend moralist. Door zijn liefde weet hij precies, hoe hij het handigst gehoorzaamheid en versterving verenigen kan. Een slaaf was hij en zo wilde hij ook behandeld worden. Als anderen hem beschouwden als een gewoon medebroeder, dan moesten zij dat weten, maar hij was en bleef een slaaf. Toen het klooster in financiële moeilijkheden geraakte, bood hij zich ten verkoop aan. Dat was geen vrome verzuchting, neen, een heel eerlijk en werkelijk aanbod. Hij was er zijn prior voor achterna gelopen, die juist op de markt, waar ook slaven verhandeld werden, enige voorwerpen van waarde moest verkopen.

De eerste wonderen.

Hij leefde uiterst sober. De meestversleten habijten waren voor hem nog goed genoeg. Zijn schoenen liet hij eerst door een arme inlopen, want hij oordeelde zich geen nieuwe waard. Hij had het ,al was hij maar een lekebroeder, toch niet zo gemakkelijk, toch bleef hij steeds nederig wilde blijven. Om zijn geneeskunde toch werd hij ziekebroeder, en in zijn liefde had hij voor elken zieke behalve een zorgrijke verpleging en een hartelijk woord ook nog een goed medicijn. Of het enkel door zijn bekwaamheid was, of dat O. L. Heer wat hielp door wonderen, wist men niet, maar het was een feit: vele confraters genazen biezonder voorspoedig en dat werd bekend in de stad.

Toen kwamen allen, die vroeger van zijn goedheid genoten hadden, terwijl zij in het hospitaal lagen of in de gevangenis zaten, weer terug, wanneer zij ziek waren of zijn hulp behoefden, en Martinus moest telkens naar de spreekkamer, waar arme drommels hem consulteerden. Spoedig zag je hem op ziekenbezoek gaan. Zijn bemoeienissen met de buitenwereld brachten zijn oversten er toe hem aan te stellen tot bijportier, die tevens de zorgen voor armen en zieken had. Door de fantastische lotswisseling van blanken, negers en opgejaagde Indianen, door de zedeloosheid en geweldenarijen van allerlei avonturiers en ontwortelden, door de wilde groei der steden in het jonge Peru leefden er in Lima werkelijk talloze zieken, armen en daklozen: het waren even zovele personen, die Martinus als broeders van Christus vereerde, welke kleur zij ook hadden.

Met neergeslagen ogen liep hij door de straten, hielp stil en bescheiden zijn zieken en armen, sprak heel weinig, ook over O. L. Heer heel weinig, verzorgde en ondersteunde het lichaam en genas door zijn bescheidenheid duizenden naar de ziel. Jaren achtereen bleef hij zo bezig. Uit de vlottende bevolking vertrokken er telkens dankbaren en elke dag kwam hij tegenover andere vreemde dikwijls verdierlijkte mensen te staan.

Heiligen zijn lastige klanten.

Heiligen zijn nu eenmaal lastig voor middelmatigen. Ook Martinus' naastenliefde was soms hinderlijk voor zijn medebroeders. Op een avond bracht hij een ouden bedelaar mee naar huis, die vervuild en overdekt met wonden in een straathoek te sterven lag. Thuis legde hij hem in zijn bed; dat ontlokte aan een van zijn confraters het verwijt: „Zo'n vieze kerel in je bed!" Martinus zeide enkel: „Medelijden gaat boven zindelijkheid." Spoedig was dat feit in de kringen der belanghebbenden bekend, en natuurlijk kwamen er al gauw meer armen en zieken om een onderdak vragen. Hij gaf hun zijn cel en smokkelde ze stilletjes andere leegstaande cellen binnen, maar zijn huisgenoten, ofschoon zij volgens onze opvattingen nu niet precies verfijnd-zindelijk waren, klaagden over de bedorven lucht. Pater Prior verbood Martinus nog zieken in het klooster op te nemen. Toen maakte hij een afspraak met zijn zuster, dat zij voortaan zijn beschermelingen zou herbergen, en zo vond zijn brede liefde toch nog een oplossing.

Waar geen dokter hielp, hielp Broeder Martinus.

Zijn barmhartigheid wist steeds een nieuwe uitweg, ook toen zijn werken hoe langer hoe talrijker werden en de moeilijkheden schijnbaar onoverkomelijk. Eerst vroegen enkel de armen, die geen dokter konden betalen, om zijn hulp. Doch ook andere zieken wilden liever in leven blijven dan sterven en lieten daarom den bekwamen broeder roepen. Door hun dankbaarheid werd hij in staat gesteld om aalmoezen te geven, hongerigen te spijzigen en naakten te kleden. Het aantal armen, dat hij hielp, groeide steeds. Men heeft berekend, dat hij in zijn laatste levensjaren ongeveer 16 armen per dag te eten gaf en 2000 franc per week uitdeelde. Die lekebroeder werd zelfs de stichter van een weeshuis. Onder zijn beboeftigen telde hij vele verwaarloosde kinderen, wezen en vondelingen. Geheel aan hun lot overgelaten leefden die maar raak en de opgroeiende meisjes waren blootgesteld aan de begeerlijkheid van velen. In de loop der jaren was hij al bevriend geworden met den Aartsbisschop, den burgemeester en den onderkoning. Hij ging onderhandelen met de wereldlijke en kerkelijke autoriteiten over een opvoedingsgesticht. Knielend, met neergeslagen ogen en zijn handen netjes onder het scapulier van zijn sjofel habijt, hoorde hij van hun medewerking, maar toch dreigde alles nog te mislukken door gebrek aan geld. Doch een rijke vriend schonk Martinus 200.000 peseta, en honderden kinderen dankten God voor de weldaden van dien neger.

De weldoener van vrouwen en meisjes.

Hij hielp ook de volwassenen. De armen, de zieken, de ouden van dagen, de krankzinnigen kregen allen hun tehuis. Zelfs de gevallen meisjes en vrouwen waren niet uitgesloten van zijn zielenijver. Zij kregen een onderkomen en door zijn sociaal aanvoelen bezorgde hij arme meisjes, die zich anders zouden vergooien, een bruidschat. Zo gaf hij in een jaar tijds aan 27 meisjes ieder de som van 4000 kronen.

De weldoener der slaven.

Maar vooral was hij de weldoener voor de slaven. In onze jeugd hebben wij schone verhalen over den engel der slaven gelezen. Hij nu was het veel werkelijker dan in die boeken beschreven stond. Begaan met hun hard lot, waagde hij het om als hun bloedverwant tot die afgebeulde en afgestompte mensen een goed woord te spreken. Ondanks alle verbittering bleken zij toch nog ontvankelijk voor zijn liefde. Hij begreep hun heimwee. Al waren hun christenopzichters dikwijls beesten, toch konden zij geloven aan de blijde boodschap van het christendom. Om dien goeden broeder! Hij kocht er velen vrij; hij versterkte er velen, die de weelde van hun vrijheid niet konden verdragen; hij hielp velen hun slavenlot geduldig dragen.

Eenvoud en strengheid.

Toch bleef hij de eenvoudige broeder. Hij veegde de vloeren ,was broeder kok behulpzaam in de keuken, vroeg als een novice permissie om het stilzwijgen te verbreken, was geestig in de recreatie, bad zijn Onze Vaders en Weesgegroeten, zoals dat allemaal in zijn regel voorgeschreven stond. Stipt onderhield hij de boetewetten van zijn orde: hij at geen vlees en vastte, ondanks zijn gesjouw en gedraaf onder de tropenzon, van Kruisverheffing tot Pasen. Maar de Grote Vasten moet volgens de geest der Kerk een tijd van biezondere boete zijn. Daarom nam Martinus dan meestal enkel water en brood.

De dag voor het werk, de nacht voor de boete.

Zijn ideale uren lagen in de nacht. De tropische duisternis had voor dezen zwarte een buitengewone bekoorlijkheid. Hij was naar het klooster gegaan om God te dienen in gebed, handenarbeid en boete. Overdag kreeg hij alleen gelegenheid om wat werk te verrichten; met heftig verlangen zag hij uit naar de nacht om zijn taak als man van gebed en boeteling te vervullen.

's Avonds als allen zich op hun cel terugtrokken, begon hij zijn gebed. Maar broeder lichaam was moe van het op en neer lopen en wilde maar graag mee. Doch Martinus had bij St. Paulus gelezen, dat die apostel zijn lichaam tot slaaf maakte en daarom was hij tegenover de verlangens van zijn lichaam onverbiddelijk hard als een slavenjager. Hij beëindigde de overweging over zijn eigen slechtheid en nietswaardigheid met een geseling. Onbarmhartig sloeg hij er dan met zijn ijzeren discipline op los. Om kracht bij te zetten, gebruikte hij de scheldwoorden en termen van de plantageopzichters. Telkens kermde hij: „Vuile hond!" Dan begaf hij zich naar het kruis van de kapittelzaal, waar hij het H. Lijden overwoog, wat hij besloot met een derde hij felfer discipline op zijn doorwonde rug. Voor de bekering der zondaars. Hoe meer hij door zijn werken van barmhartigheid in aanraking kwam met de meest perverse mannen en vrouwen, des te feller werd zijn boete. En stil verzuchtte hij maar „Heer, barmhartigheid". Dan ging hij slapen, bij voorkeur op de lijkbaar die in de kapittelzaal stond, of op de vloer van zijn cel, soms op zijn stromatras.

Drie geselingen per dag.

's Morgens stond hij al vroeg op. Bang als hij was, dat hij zou toegeven aan zwakheid en de derde geseling zou nalaten, had hij een Indiaan in dienst genomen om die pijnlijke taak aan hem te voltrekken. Dat was dan voor de zielen van het vagevuur.

Zo omlijstte Martinus zijn gebed, waarin hij hoge toppen bereikte. Weet men van een heilige weinig, van de onuitsprekelijke intieme verhouding in het gebed, van zijn kennis en liefdeverzuchtingen bemerkt men het minst. Soms zweefde hij in de lucht, soms schitterde hij in een heerlijk licht, steeds straalde zijn vroomheid op zijn blij gelaat. De magisters stonden vaak openlijk verbaasd over zijn kennis van het goddelijke.

* * *

Zo leefde Martinus de Porres tot zijn 70e jaar. Tot aan zijn dood bewees hij zijn liefde voor zijn broeders in werken, in boete en gebed, ondersteund zoals een Pastoor van Ars door de wonderbare goddelijke kracht. Toen de goede broeder stierf, was ieder inwoner van Lima overtuigd, dat een heilige de aarde verlaten had en dat zijn deugdzaam leven hun gegeven was als voorbeeld.

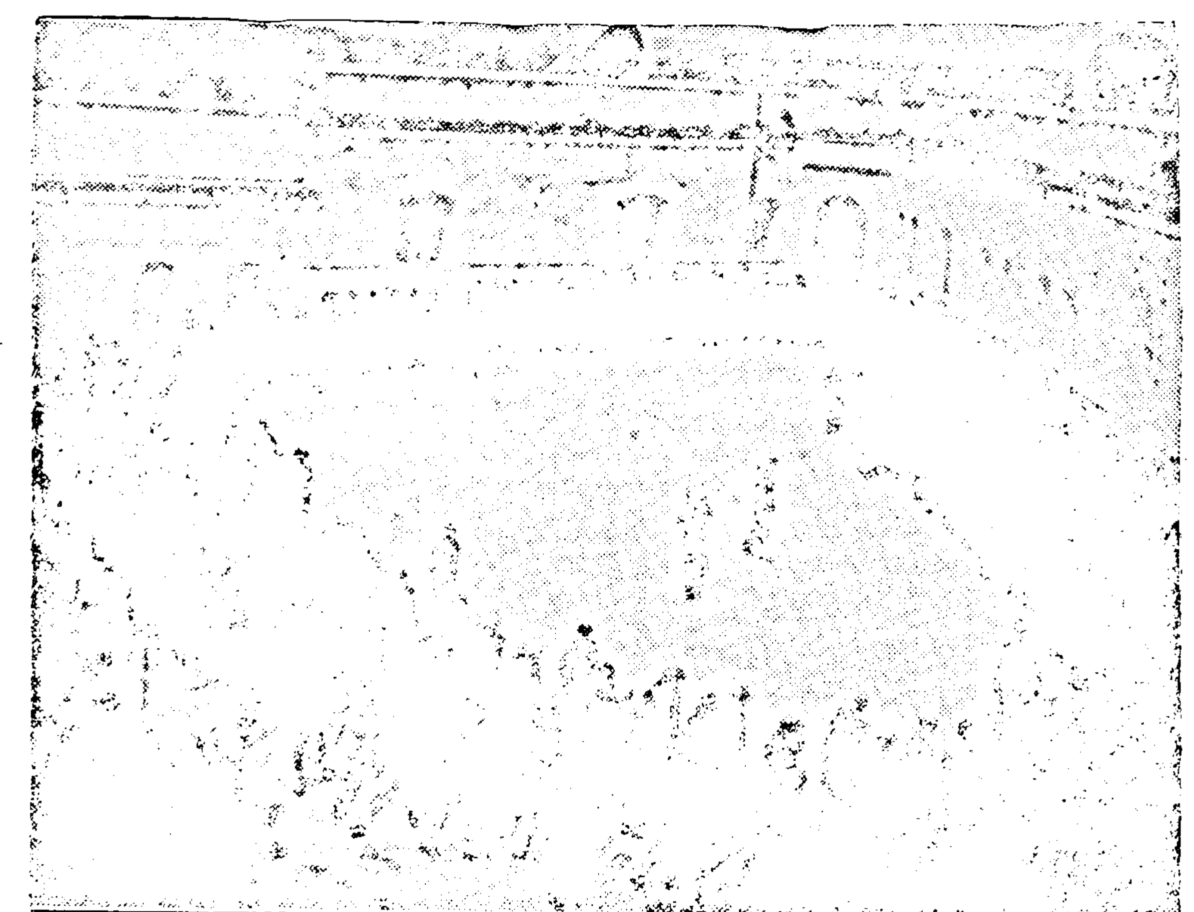
Men had zijn geboorte, zijn bloed, zijn kleur, zijn opvoeding vergeten. Blanken, Indianen, negers en mulatten van alle soort bemerkten, dat zij allen broeders waren in Christus. Men wist nu zeker: niet het klimaat, de zondige medemensen, de slechte voorbeelden, de duivel, het vlees met zijn bruisend bloed, zijn de schuld dat men niet heilig wordt, neen, het ligt aan je zelf. Iedereen kan heilig worden.

Ondanks zijn wonderen was Martinus steeds nederig in zijn lang leven. Hij bleef zichzelf getrouw ook na zijn dood. Hij verrichtte na zijn dood vele wonderen en toch werd hij pas in 1837 zalig verklaard. Velen wensen en bidden, dat God nu door zijn heiligverklaring zal tonen, in dit heerlijke voorbeeld, dat de heiligheid der Katholieke Kerk bereikt kan worden door het zwarte ras van Afrika en bevrijd Amerika [1]).

[1]) Zij die over dezen Zalige, die vooral onder zijn kleurgenoten in Amerika wordt vereerd, meer wensen te weten, zullen met belangstelling lezen:

Vita Sanctorum 5 Nov. III vooral de verklaringen van Bernardus de Medina p. 155 et sq.
C. C. Martindale: Blessed Martin de Porres St. Louis 1924.
A. Dominican Father: Blessed Martin de Porres, Dublin 1930.
St. Fumet: Le Bienheureux Martin de Porrès, Parijs 1933.
Vlaamse vertaling 1936.
J. C. Kearns O.P.: Blessed Martin de Porres, New York 1937.

Slot.

Het Duitse concentratiekamp te Huy in België. Belgische gevangenen genieten slechts 10 minuten per dag een wandeling in de vrije lucht. De Belgische patriotten, die te Huy gevangen zitten, zijn hoofdzakelijk professoren en studenten van de universiteit van Brussel.